

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ
ΙΕΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ
ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Άριθ. Πρωτ. 57

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΤΑΣ

Άριθ. Έρωτ. ΙΙΕΛ. II 97/97

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Σεπ. 1969 / Τόνος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... Παρασίβρεβης
 (παλαιότερον όνομα: Πρίτσε...), Ἐπαρχίας Μακεδονίας
 Νομοῦ ... Σεβαστίας
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ... Γιόνας
 ... Βασίχειος ... ἐπάγγελμα Διηγοδινούσαρχος
 Ταχυδρομική διεύθυνσις Παρασίβρεβης Μακεδονίας
 Πόστα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον ... 3.
3. Ἀπὸ ποια πρόσωπα κατεγράφησαν ὃι παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) όνομα καὶ ἐπώνυμον ... Απεγέτης Γερήρχος
 ... Γραμματεὺς Ποστού Κανονικός
 ἡλικία ... 50 ... γραμματικὴ γνώσεις ... Γραμματεὺς
 τόπος καταγωγῆς Παρασίβρεβης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωριζόντω διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων ; Παρασίβρεβη (Παίνων Πρίτσε,)

‘Υπηρχον αὗται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; Φυτογεωργία

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ώς ιδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς β) εἰς γαιοκτήμονας ('Ἐλληνας ἢ ξένους, ώς π.χ. Τούρκους') γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονάς κλπ.

..... Ηγ. Φ. η. 1. οια! Ηρόβιντα

- 3) 'Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάγαστόν του ; Ε. Ι. Ανεροφένια. μετατίθεται. γάρ σον
 Τιτιν. Ζέστιν. Ζεστιν. Ζεστιν.

β'. 1) Οι κάτοικοι άσχολούνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

.....
.....
.....
.....
.....

2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) άσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

.....
.....
.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.)
.....
.....
.....
.....
.....

3) Ποία ἦτο ἢ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργάται : ἐποχικῶς δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποὺ προήρχοντο οὗτοι ἥσαν συνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

.....
.....
.....
.....
.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναἱ,
ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

.....
.....
.....
.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν
ἔργασίας ;

.....
.....
.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργάται
.....
.....
.....
.....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
(βιῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἥ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

..... Μὲν γινεται πατρον εἰδι γονια βα.
..... τεν;

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; 19.5

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; εἰπο 19.50

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι σύντοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποια κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἥ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμή-
θεία σύντοῦ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΙΑΝΝΙΝΩΝ

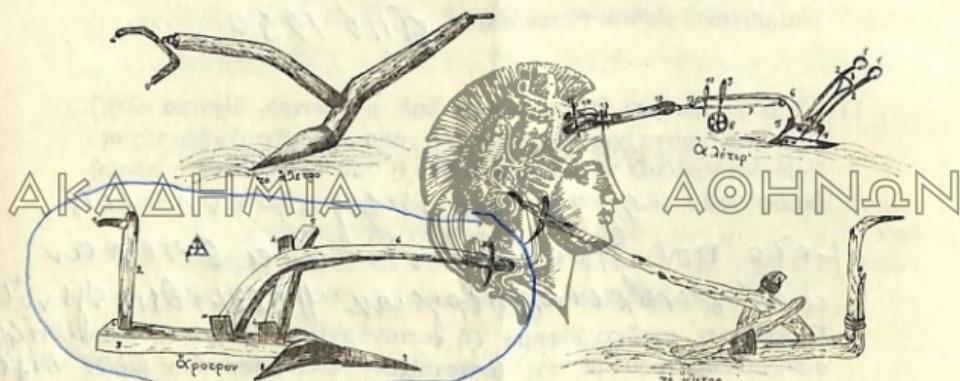
τέλος τὸν προστιθένετο οἱ εἰσιτοράι
ιενε! εἰνεργονολιτεύειν. Η προγύθειος εγίνετο
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
σιδηροῦ ἄροτρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους δύναμεσίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. . . .

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε είναι ἐν χρήσει); εἰπο 19.65.....
3) Μηχανὴ θερισμοῦ εἰπο 19.65.....

- 4) Μηχανή δεσμάτως τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .. *ἀλτόν* 196.0 ..
- στ'. 1) Τὸ ἔυλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ἔυλινον ἄροτρον : *Ο.ι.θ.θ. γ.λ.ρ.ρ.θ.* ..
καλαβινάφιν τὸ οἰνόχον, ..
-
- 2) Ποία ἡτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ἔυλινου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία είναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

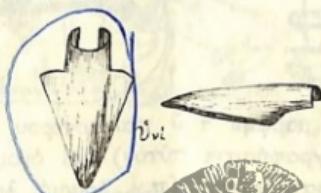
- 3) Ιχνογραφήσατε τὸ ἔυλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει δύνοματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

⁽¹⁾ Εὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

('Εάν ύπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ τοῦ ἔνδικον ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.
-
-

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΜΕΝΗ ΕΚ ΔΙΛΟΥ Η ΣΙΔΗΡΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

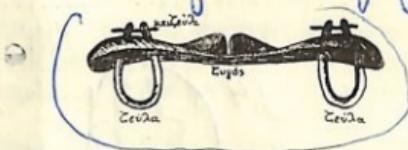
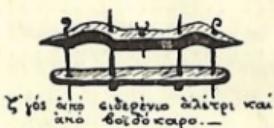
Κατέσκεψε... τὸ σπάθη τοῦ ἀρότρου
τοῦ πλεύτη.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ἔνδικο, κλπ.)

πλεύτη τοῦ ἀρότρου
κατασκεψε...

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποία ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ.
ἵππος, ἵμιόνος, ὄνος. *βόες, οὐρανός, οὐρανός*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἕν ; *οὐρανός*
- 9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲν δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
.... *Αἱ θεοὶ θεοίς, οὐρανοῖς, οὐρανοῖς, οὐρανοῖς, οὐρανοῖς*

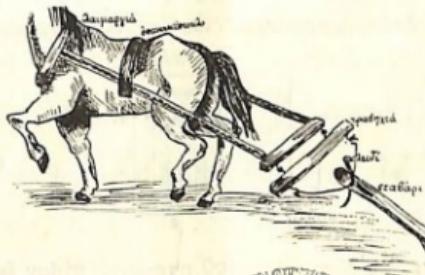

Σχεδιάσσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δύνομάσσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πτιζεύ-
λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *μηδενικόν* ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσσατε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. *μηδενικόν*
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὅ όποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὅργωμα ; (Σχεδιάσσατε
αὐτὸν). *κρίκος*
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου ;
- Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ή ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίαστις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὕργωνε παλαιότερον (ή σήμερον); 1) ἄνδρας (ό ιδιοκτήτης τοῦ ἄγρου η ἄλλος). 2) γυναῖκα 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποία τὴν συνήθειαν εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ή τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν γίνεται τὸ ξύλινον τὸ σιδηροῦν ἄροτρον εἰς τὸ ξύλινον τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν γίνεται τὸ ξύλινον τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
.....

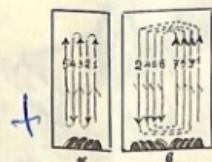
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ή τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὅργωμα; μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῴων η ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα η φωτογραφία).

.....
.....

- 4) Σχεδιάστε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίστης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
-
.....

ἢ ὁργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

.....

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ στόρου ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (Δηλ. σπορες ἡ οποριές, ντάμπες, σπαστές, μεσθράδες κ.λ.π.) ;
-
.....

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

.....
.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;
-
.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εῖδη ὄργωματος (ἄροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ύνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. ;
-
.....

Εις ποῖα δργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. οὐδὲ τέλετον εἶναι τοῦ σπορο-
· περιτριάσεων.

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγινοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (όνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

.... Τρία δργά τοιεν. Τέλετον τριάσεων δργοτε-
τον τριάσεων δργοτε-τον τριάσεων δργοτε-

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ασπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

.... Κατά τρία.

- 4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε είδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; Ιερά τελεταίνοντες

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. τὸ δισάκιον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

.... Τὸ δισάκιον ὁ ποικιλότελος ὁ σπόρος

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ὅλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (δργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ ἐις τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον;

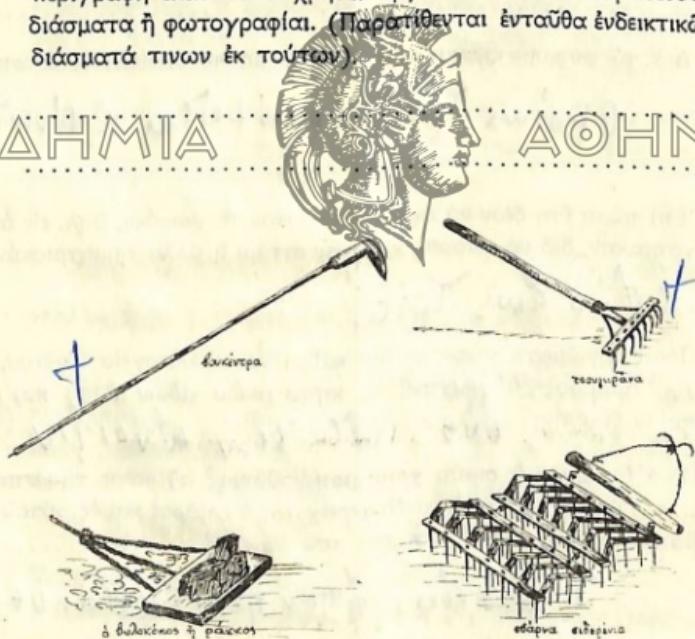
.....
.....
.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα Ισοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); O'X)

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπτὶ κ.ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἀνω (1 - 3) ἑρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἡ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ δνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε Ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι που ἔκτελούν

...Eur. n. Junc. Tia! Nod. 12' Tern. Wren' aff. juv.
✓. aff. wry. Tern.

- 7) Ποια χωράφια έκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν δσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἢ σπορὰ καὶ ἢ καλλιέργεια ἔκάστου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΒΑΡΘΕΛΗ ΚΑΡΑΓΓΙΑ O. Π. Ο. Ζ. Χ. Ο. Ε. Ε. Ε. Ε.

- 8) Ποια χωράφια έκαλλιεργούντο (ή καλλιεργούνται) διά τροφάς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

...Elusive & now set up house - I am passing
Mary,

- 9) Πῶς έγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμῆλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιὲς (βραγγὶες) καὶ ἄλλως.

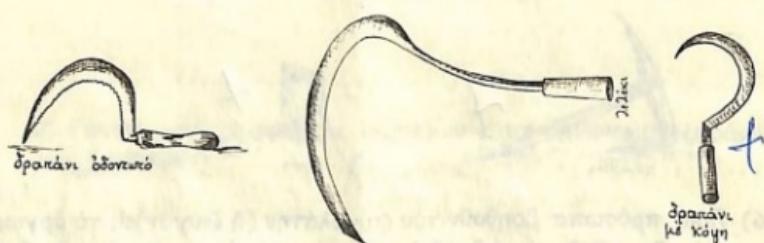
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἔθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἴχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

· φέντε δρεπάνι... μαχίμην θεατο-

'Εὰν ήσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμού, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ὄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἢ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσσατε αὐτήν).

· Μὲ λεπίν· κόψη μὲ τὸν δρεπανιοῦ·

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του· (σχεδιάσσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). 'Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

· γυριθῆν·

5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικὰ ἔργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *θεριστικά γέργα*

6) Ὡτὸ παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δῆλον, δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δοσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.) *γήραντας... ψράντας... λεπτάντας...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. *τεγ... 10... σικαλίων... 6... σιτού... τεριζόντων...*

2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστας ἀλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

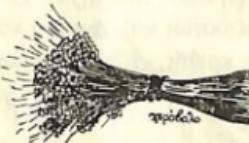
τεριζόντων... ρίζας... σικαλίων... τεριζόντων... σικαλίων...

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὄμοι; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἔκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζὶ, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

τεριζόντων... ρίζας... σικαλίων... τεριζόντων... σικαλίων...

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ὄγκοι . . .

χιρόβολα (σφράγε)

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχον) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἥρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ὄλλον τόπουν καὶ ποῖον ; . . .

τοιχεῖτεν οἱ γόλοι τοιχεῖτεν
οὐνόρεται νονάι παραστάσι
νικούραν παραστάσι εἰρήνη γυναῖκαν

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάμπτο) ἢ κατὰ ὀποκόπην (ξεκοπῆς). Ποια ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Τὸ δὲ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ σκευαστοῦ ; (Παραθέσατε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὄνοματολογίαν) . . .

Μεταφέροι βίδιον τοιχεῖτεν παραστάσι
οὐνόρεται νονάι παραστάσι

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ίδια τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἔργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὸ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὸ μὴ πονῇ ἢ μέση τῶν) ; . . .

Θέρεαν πονοχεῖτεν τοιχεῖτεν παραστάσι
παραστάσι προστίθεται τοιχεῖτεν παραστάσι
τοιχεῖτεν προστίθεται τοιχεῖτεν παραστάσι
τοιχεῖτεν προστίθεται τοιχεῖτεν παραστάσι

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

. May'

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά.

Ога-та' Мор. жицца, везя Аг. Тоб. мадо'ле, ве,
так. Кирбон. ви-фа'ве, та' аг. Аг.
О! Кара-на-зарев. Ори-о!

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψαθημ, τὴν διποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου έπαρχει σχετικόν ἢ ἄλλο τι
εἴδη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

δ.' Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

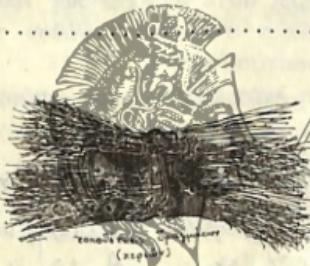
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;

...*Uttaral. M. v. or. f. ian. s. f. e. p. a. r. e'*
62 x v. e. f. g. 20. v. 19. f. i. o. r. v. c. f. p. a. d. v.

2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲν κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Καταί τοι ολιγότερον οὐ θεριστεῖται
νεανικόν οὐδέποτε παραστάται
ρηταί μαζί τοι πάντα από τηρησισθεντες
χειροποιητικοί γενικότερα τελεταί
μεταξύ πιστεις.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκτρώνοντο εἰς ὡρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἔκει καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Μετατοιχία πολυτελείας αλλαγή συντελεσθεντος
πολιον οικίαν γραφείον εργοστάντοντα
βιοτεχνίαν μετατοιχίαν τοιούτην γεράρει
εννεακατοντάριον τοιούτην ὀρθοφένταν περίοδος

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Από 1890 — 16 —

Πότε γίνεται ή σπορά ή τό φύτευμα αύτής.....

P. r. o. v. T. a. y. . A. f. g. e. n. t. E. 7. P. a. G. 1. 2. 5

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἔξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

Mr. G. A. Fairley

στ.' Συγκομιδή τοῦ σανοῦ.

- 1) Έσυνθίζετο παλαιότερον ή διατροφή των ζώων κατά τὸν χειμώνα με ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκο), Έαν ναί, περιγράψατε πώς έγινετο η καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.....

Εβρ. τι. φέρεται οντος διάφανης προσόπου επι-
γενέτης της απομείνει τον μάστιχα περιθρα-
μμένης ως φέρεται τηλονόμος προφέρεται

- 2) Πότε έθερίζετο ο σανδός και μέ ποιον έργαλειον (δρέπανον, κού-
σαν κ.ά.). *Τότε... Μάϊον ψυνει το δεπάνιντες κόρβα*
(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α.' 1) Μεταφορά τῶν δεμαστιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

.....
Εγ. 2. Διγών. vi.

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος δῆτοι τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λέγεται: θεμανοστάσι, θεμωνιά, θεμανιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωφρόν; Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετησεως;

.....
Δημανοστάσι, εγ. οντιν.

.....

- 3) Υπήρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἔγινετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

.....
Υπήρχεν οντιναδιν. αλώνι.

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

.....
Ἐγ. α. Τον. χωρ. αλ.

.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐάν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀντίστητο μή τι αὐτόν τοι τοιούτον εἶχεν
οὐ μαθέντων τινὰ τινά του ;

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἄπο τοῖς οὐαὶ τοῖς θυραῖς τοῖς Αγρούλον

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των) π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἔκ χώματος) πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνες τοι τοιούτοις θυραῖς των να

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΩΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἔκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ. (π.χ. τοῦ χωματάλωνοῦ : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὃπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθῶς διὰ μείγματος κόπρου βιῶν καὶ ἀχύρων)

Τοῦ χωματάλωνος γίνεται τοι τοιούτοις θυραῖς των να

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὡρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

..... Θυρίσερον γίνεται τοιούτοις θυραῖς των να

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὃπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμό� ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οίονδήποτε ἄλλον.

Τελ. εἰνα. διητάξι. Τελ. ζυρ. Τελ. αὐλαν

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποιησμὸν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένου ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ στῦλος στῦλος, μήδους δύο μέτρων (καλούμενος στεγέρφος, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὅποιού ἔξαρτωνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρῳ σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἀκρον τῶν τὰ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ θύτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

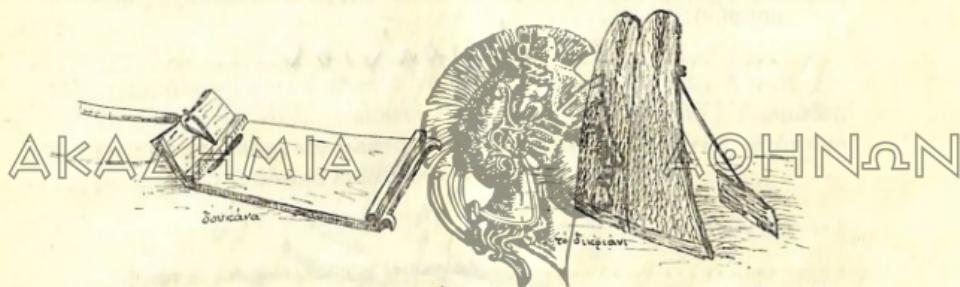
τελ. τελ. φ. τελ. τελ. θει. τα. τι. μο. ρι. νο.
(βελ. λο.) μ. φαν. 1-2. τ. τ. η. γραμ. θεον. οι.
ν. ν. τα. τελ. σχ. ε. ν. ω. τελ. τ. π. π. αν.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ὄλογα κλπ. Διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικάς φωτογραφίας ἡ ἴχνογραφήματα).....

Πολύ μαζί με τούς αὐτούς θέλω να παρατηθεῖσαν τα
πρωτότυπα των οποίων θα είναι η παραγωγή των
εγχρονίων εγχρονίων.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἡ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὁπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἡ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντῷτε εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἡ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπό ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίστης πῶς γίνεται ἡ Χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἡ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

- δ) Άπό ποίαν ώραν τής ήμέρας άρχιζει ο άλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διά νάρα επαναληφθῆ τήν έπομένην. ;

Αιτούντος της πρώτης ημέρας την 1.8.ων.

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά έργα λεῖται είναι έν χρήσει; (Εις τινας τόπους χρησιμοποιεῖται έπιμηκες ξύλον, τὸ ὄποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον δόντωτὸν ύπό τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὸ δικράνιον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ άλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν δόποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ άλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς ;

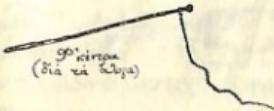
Μαρτινός Γιαννίδης.

- 14) Ἡτο έν χρήσει ειδικὴ άλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὔτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Μαρτινός Γιαννίδης.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἥλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

2. 3.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν: δ ἕδιος ὁ γεωργὸς μὲν ἴδικά του ζῷα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδίκοι ἀλωνιστοί (ἐν Αἴτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. πεσιτάπες, καλαύμενοι ἀλωναραῖτοι καὶ ὄγωγιστες) οἱ ὅπεροι εἰχον θεσιαὶ ἀλογακαὶ ἀνελαμφανούν τὸν ἀλωνισμὸν.

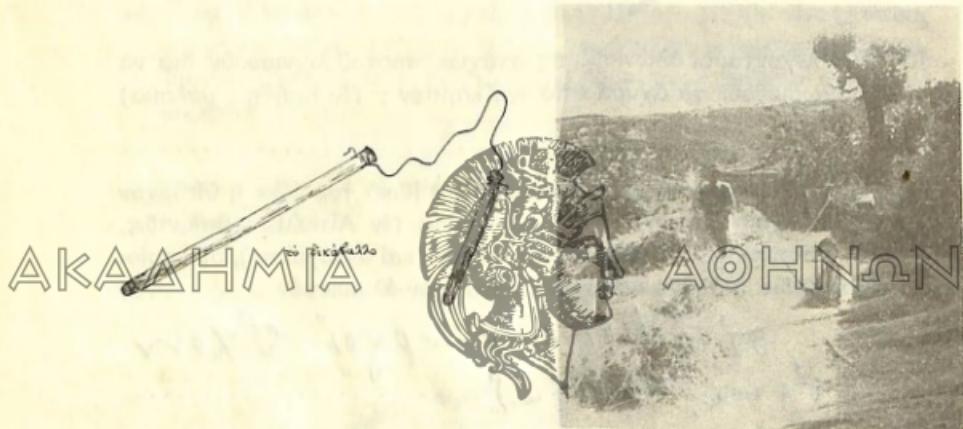
ΑΚΑΝΘΑ ΛΑΟΗΝΩΝ

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῶα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἀλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυες· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο' ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιον τὸ σχῆμα του;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)

Διεθνεστερός... προστίνα...

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ‘Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
‘Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εύθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπτε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατά τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἔτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναί, ποια;
Κατά τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας;

...О.І. К.А. Г. а. м. З. р. а. а. а. ... Т. о. т. к. і. з. б. о. з.
...т. і. в. в. а. ... в. в. в. в. в. в. ... Н. Д. Д. з. д. в. в.;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συμεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αυτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ · 1960 · Συμπλήρωση
ε' Λίχαντος

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχνες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἴτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἔργαλείον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἴτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικιράνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ συνῆμα αὐτοῦ.....

.....*πιλοτικός παραγωγής*.....

‘Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ή ἐπίμηκες; Προτοῦ δέρχισται τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ δάχυρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποιὸν σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Καρφών. υ.σ.λαρ. τό. ε.ρι. ο.θαν. δικραν. νε-

τεν. τό. βι.τερ. πα. τη.ρε.ε.τ. παλε.τιν. α.ν.ε.το.

τη. φ.φ.ρ.ο.ν. π.π.ρ.ε.γ.φ.φ.ν.ν.ε. ε.χ.ε.τ. β.λ.α.ρ.μ.θ.ρ.

ο. δικραν. τον. βι. τον. πα. πέντ. τό. δ.λ.α.ρ.ά.λ.ο.ν. φ

2) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ανέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ιχνογραφήσατε τοῦτο.....

..... φ.τ.ν.α.ρ.ι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνθρας, γυναικά· εἰδικός λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;

..... π.ι.ε.ι.ο.μ.η.ν.ε.ε. α.π.α.ρ.ε.μ.π.τ.ε.ν. δ.ε.μ.γ.ρ.

τον. δ.ο.λ.τ.η.ρ.α. π.α. π.τ.ε.ο. τ.ο.ν. δ.η.γ.ε.ν.ε.ζ.ε.

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπός ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῷων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

Τοι χ.ο.ν.ρ.ο.ι. Ζ.ε.ρ.α. χ.ι.ε. Ζ.ω.ν. δ.τ.α.χ.ι.ν.ν. δ.ε.γ.ο.ν.τ.α,
Κοι τ.δ.ι.τ.α. Μ.ι.α. γ.υ.ν.α.σ.ι.ε. φ.ε.ρ.ι.α. δ.ι.ε.ο.ν. π.α.
π.α.τ.ε. τ.δ. δ.η.ρ.α.ρ.α. τ.ο.ν. δ.η.ρ.ο.ν. δ.η.ρ.ο. π.ι.γ.ε.τ.ε.
κοι τ.δ.ι.τ.α. π.α. π.ε.τ.ε. τ.ο. δ.η.ρ.ε.γ.γ. τ.ο. δ.η.ρ.ο.ν. π.α.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῷων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα) διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο . . .

.....
τεντίνιστας πλευράς της νησιάς

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . . .

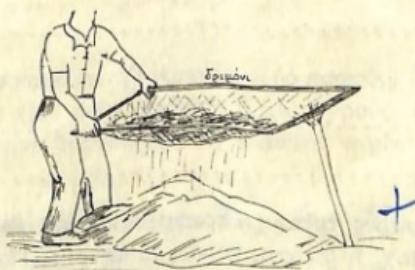
τεντίνιστας πλευράς της νησιάς τοῦ νο
καὶ τοῦ γεράκη της πλευράς της νο

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὔτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ δόπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὑλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Στιλίζω βαθύτερο (βιονίτη). οὐδεὶς τότε
Θετῷ τοῦ βιονίτη τον... βγαλμένη τοι. Τοι. Χαντρέ
Χότειρα μαΐτε νιτριλοιτε μετέχναροι
Χνων τεντριγράμμης

- 7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγγύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

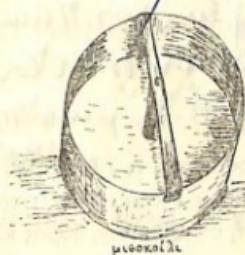
Θην αντραβήδις θημαρίνει χίχιλαι βωράδι
ΔΙΚΑΙΗΜΑΤΑ (γηρατεία) ΔΙΩΝΗΝΩΝ
Ἐγ την μορφήν την κοινωρον ταύτην ράννη
μαΐτε ντεί μαντει τούτο δοιαρό τον οι δικαιεία
την μαΐτε γέγει μαΐτε τον χρόνον

- 8) "Αλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

- γ'. 1) Ποῖαι ὁφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκαδας, είς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνογράφημα αύτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

Τιμή πρ. 11. λ. έγρ. 5.6.13. λοι. 61. λον. εγγένεστρο. λ. ε' αύ
βιντο. ο. πον. εγγένεστρο. (12). ο. μεσο. λ. γ' φυσι. δοχείο
(Γυναικείας). ο. πον. εγγένεστρο. (20). ο. μεσο. λ.

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

- γ) τὸ χυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερου μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ό καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἔκαστην περίπτωσιν τὰς σχετικάς συνηθείας)

την παρ. πτύ. δ. απαθηκεύετο. Σα. Καβάν. α. εντος εγγ.
οτι. ι. εγγ. Τελ. παθ. ον. 1. φύλακα. π. Ιανου. 2.50. 3.00. εγγένεστρο

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πᾶς ἐγίνετο ἢ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; Εγ. α/χωριν. ν.α. θντος...

Πον. χωρι. ο.ο. Κατ. θντο. θντο.

- 5) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του θερισμού από τους καλυτέρους στάχυς ή μετά το άλωνισμα ;....

Όταν η βιδάρι... γίνεται ο φλιργός πρώτε...
είναι σύν. διπόραν. αι πο. ζάρηρος αλ. ιγι. θετον. φέρεται
πος τον ε. Ερα. περ. ο. ο. ζι. ζι. να. ο. Εν. ρ. π. ο. ποι.

- 6) Μήπως όπου γίνεται ή διαλογή του σπόρου πρό του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ή ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ο' XI.

Πώς λέγεται ή πλεκτὴ σύτη ; Ποιον τὸ σχῆμα της ποῦ φυλάσσεται,
πρὸς ποιὸν σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ήμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' έθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Αποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ιούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

Μοι. ει. περιφριάζ.

Εἰς ποίας ήμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Μοι. ει. περιφριάζ. πέρος.

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

φανός

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν ταιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

Ταϊδιάς

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπὸ ποίον μέρος ;

ταί... συλλέγουν τηι... ποιωμένιοι

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Συγκέντρων... εξαρχία... οχυρών... άνθρωποι...

πολιτών

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπου διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Πεδήματα... χοροί... πολιτών... την... γενετή...

την!... χορεύων... περίξ... εντερή...

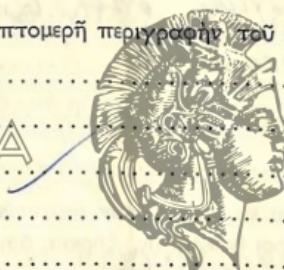
- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αύτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)
-
.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὅμοιώματα π.χ. κατά τὸ Πάσχα ὅμοιώμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)
-
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφή τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας
-
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

